

SOCIOLOGIJA NA SLOVENSKEM

Problemi, dosežki in izzivi

Zapisi ob 50-letnici Slovenskega sociološkega društva

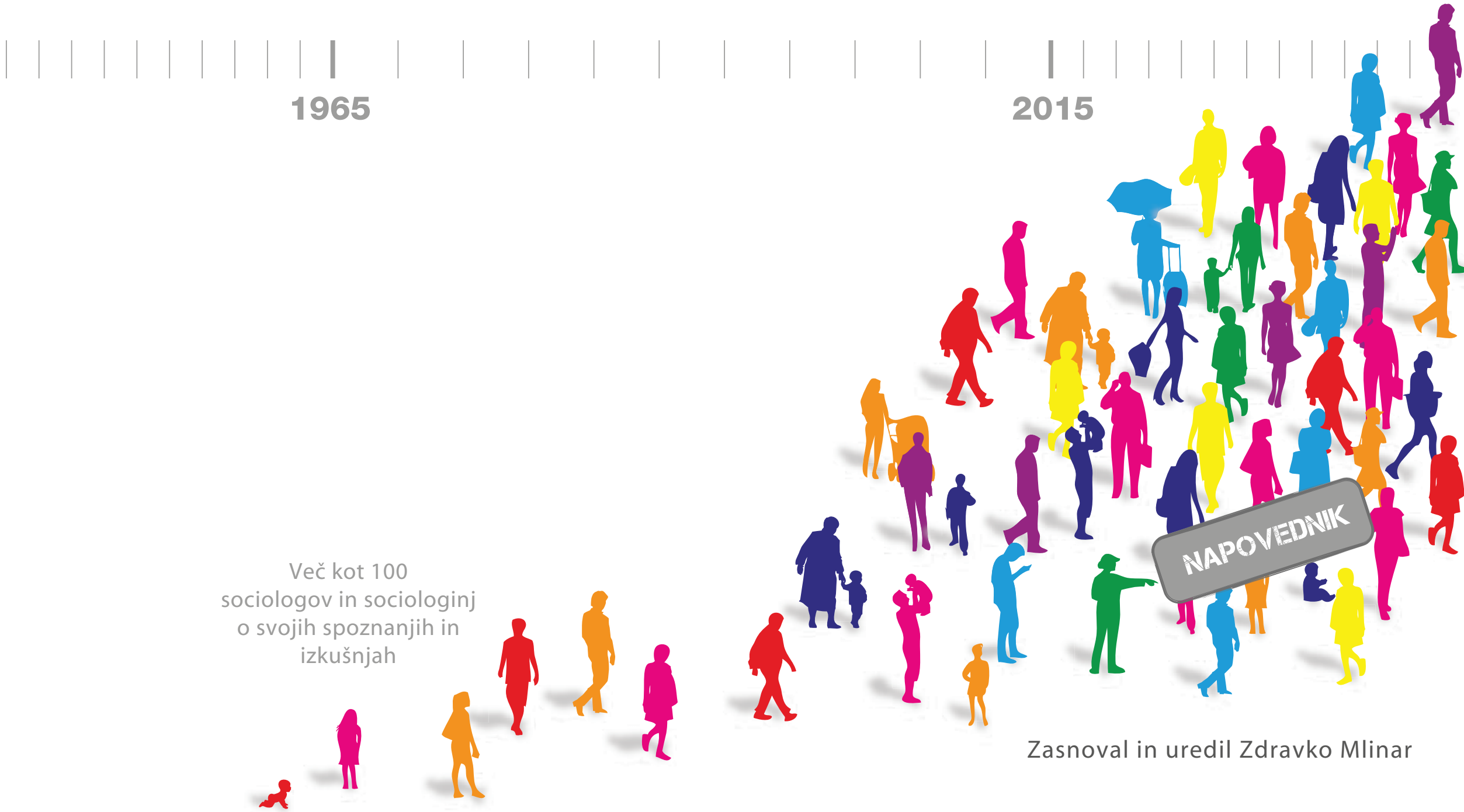
1965

2015

Več kot 100
sociologov in sociologinj
o svojih spoznanjih in
izkušnjah

NAPOVEDNIK

Zasnoval in uredil Zdravko Mlinar

KNJIGI NA POT

Ravno 60 let je minilo od tedaj, ko sem se začel vključevati v sociološko delovanje (na Pravni fakulteti UL). In v tem obdobju sem objavil številna besedila, s katerimi sem spremljal dosežke in probleme uveljavljanja sociologije pri nas in v svetu. Hkrati pa sem vseskozi poskušal ohranjati tudi zadevne »dokumente časa«, ki bi bili sicer izgubljeni. Na tej osnovi sem se najprej odločil, da objavim obsežnejše delo; vendar se nisem želel omejiti le na lastna besedila in le na osebno retrospektivo. Zato sem začel pritegovati tudi krajše prispevke bližnjih sodelavcev Centra za prostorsko sociologijo FDV in nato še drugih kolegov. Presenetljivo velik odziv pa me je spodbudil, da sem se odločil za skupno publikacijo, nazadnje s preko sto avtorji. Ta je dobila prednost v pričakovanju, da se bom obogaten z izkušnjami kolegov lahko povrnil k svoji lastni knjigi v letu 2016.

Prav letos, ob 50-letnici ustanovitve društva (za katero sem dal pobudo l. 1965), pa je priložnost za kolektivni napor, da (samo)kritično povzamemo spoznanja in izkušnje, ki naj bi bogatile tudi mlajše generacije in krepile profesionalno identiteto sociologije pri nas. Ta pa je v krizi, saj od več tisočev sociologov in sociologinj le majhen delež izraža svojo identifikacijo z društvom in s sociologijo.

Zapisi v tej knjigi, ki vključujejo tako osebna pričevanja avtobiografske narave kot strokovne in znanstvene prispevke o disciplini in njenem družbenem okolju, prvič pri nas tako celovito in avtentično predstavljajo pestro samopodobo sociologije v preteklem polstoletju.

Posebno pozornost sem namenil temu, da se ne želim omejiti na ozek krog »akademske sfere« sociologije, ampak hkrati z univerzitetnimi delavci, s pedagogi, z raziskovalci vključevati tudi čim več izkušenj drugih, ki bi jih lahko označili tudi kot kategorijo »nemih«, »utišanih« sociologov, in tako vključevati tudi t.i. »podrejeno znanje« ali – kot se to označuje pretežno v ekonomski literaturi – »tiho znanje«, ki ni eksplicirano, vendar bogato prisotno v vsakdanjem vseživljenjskem okolju; prevladujoča pozornost je nasploh usmerjena le na eksplicitno, kodificirano in na institucionalizirano znanje. Pri tem gre za vprašanje (izgubljanja) profesionalne identitete številnih sociologov, ki delujejo v praksi, pa tudi na splošno za emancipatorno vlogo sociologije, ki si prizadeva za opolnomočenje podrejenih, neupoštevanih.

Poseben vzrok za pritegovanje širokega kroga sociologov je tudi v tem, da le tako, z individualnim pričevanjem, dobivamo vpogled v tiste izkušnje in znanja, ki sicer niso javno nikjer izraženi. Če gre pri tem za subjektivizem, pa tega presegamo z razumevanjem, da je individualna pričevanja vedno

mogoče obravnavati skupaj z drugimi, bolj objektiviziranimi informacijami. Sicer pa je najprej potrebna čim popolnejša informiranost, preden zastavljamo vprašanje o selektivnosti med posamezniki. Vsak avtor nam je s samoocenjevanjem kot najpopolnejši poznavalec lastnega raziskovanja oz. delovanja skrajšal pot do svojih najpomembnejših dosežkov, ki v veliki meri ostajajo neizkoriščeni še zlasti v kontekstu jezikovne zemejenosti v Sloveniji. Tu smo se približali legitimnosti kvalitativnih metod in še posebej biografski metodi, ki se je v sociologiji že uveljavila. S tem pa tudi metodološka vprašanja postavljamo v kontekst emancipatorično usmerjene sociologije, pa čeprav imamo v našem primeru opravka le z ozko profesionalno kategorijo – sociologov in sociologinj –, ki pa je notranje vendarle diferencirana na lestvici med »glasnimi« in »utišanimi« glede na spol, področje delovanja, lokacijo ipd.

Prizadevanja k širokemu vključevanju pa nisem dosledno zamejil izključno le na diplomirane sociologe, ampak sem vključeval tudi posamezne avtorje, ki značilno premoščajo disciplinarne meje. Vse to izraža prepričanje, da moramo sociologi prevzemati nase integrativno vlogo v odnosu do vseh družboslovnih disciplin, s tem da sociologijo uveljavljamo kot splošno in posplošujočo družbeno znanost, ki je lahko nekakšen zastavonoša celostnega družboslovnega pojasnjevanja družbenih sprememb, integralnega družboslovja.

Zaradi (ne)obvladljivosti velike količine gradiva in kratkega časa, ki je bil na voljo, sem moral vključevanje avtorjev pretežno zamejiti na sociologe/-inje starejše generacije, ki imajo hkrati tudi največ izkušenj, obenem pa se nekateri tudi že umikajo iz aktivnega profesionalnega delovanja, saj prav v tej kategoriji najhitreje, iz leta v leto izgubljam edinstvene izkušnje in pričevalce zgodovinsko enkratnih dogajanj. Še posebno pozornost pa sem kategoriji starejših, zlasti upokojenih sociologov posvetil zato, da bi na primeru nas, sociologov/-inj samih, spodbudil aktiviranje neizkoriščenih intelektualnih potencialov. Moje pobude so naletele na plodna tla in že pri dozrajšem obravnavanju kompleksnega gradiva sem se lahko oprl na vzorno sodelovanje skupine upokojenih sociologov (o tem več v knjigi). Oni sami – tako spodbujeni – pa nakazujejo zainteresiranost za intenzivnejše družnje in (so)delovanje, kakršno doslej, razen epizodično, še ni zaživel. Tudi to je lahko korak naprej, tako da sociologi/-inje ne bi le pisali o socialnem kapitalu, ampak bi ga tudi uveljavljali pro domo sua.

Kljub izjemni vsebinski raznovrstnosti pridobljenih odgovorov teh nisem preprosto agregiral, ampak sem jih hkrati s povečevanjem njihovega števila lahko tudi vse bolj strukturirano predstavil v poglavjih zbornika, ki sem ga razdelil na tri temeljne sklope, predstavljene v nadaljevanju.

Sociologija v sodobni preobrazbi družboslovnih disciplin

V okviru prvega sklopa avtorji obravnavamo najsplošnejša vprašanja o spreminjajoči se vlogi sociologije, tj. ali gre pri tem za razblinjanje ali krepitev te vloge, za »zaton ali vzpon sociologije«, za njeno krizo ali predvsem za preobrazbo, v kateri prav ona lahko prevzema vodilno vlogo v kontekstu celotnega družboslovja. Bolj specifični so tu pogledi in ocene avtorjev o sociologiji pri nas v preteklih desetletjih, še posebej pa o tokovih in ovirah v prehajanju družboslovnih spoznanj med družboslovnimi disciplinami ter od splošnih h konkretnim in nasprotno.

Sociologija in družbena praksa

Osrednjo pozornost v zborniku posvečamo kritični oceni in spoznanjem, izkušnjam o tem, kako se sociološko delovanje uveljavlja ali ne uveljavlja v družbeni praksi pri nas. Pri tem se ne zamejemo na ozke utilitaristične poglede, temveč pozornost usmerjamo k razlogom, zaradi katerih spoznanja socioloških raziskovanj in delovanje sociologov ne dosegajo pričakovanega odziva tam in pri tistih, kjer in pri katerih bi to najbolj pričakovali. Gre za razloge na strani sociologov samih ali zaradi posrednikov (medijev, izobraževanja), političnih akterjev ali za druge razloge v sami družbeni praksi.

Sociološko delovanje in odpiranje v svet

Kar z velikim prizadevanjem sem pritegnil tudi slovenske avtorje, ki so si, izhajajoč iz domačega okolja, pridobili tudi mednarodne izkušnje, in tudi tiste, ki delujejo v različnih državah po svetu. Oboji nam nakazujejo uspešne prodore in izkušnje, ki presegajo različne oblike samozadostnosti ter institucionalnega in teritorialnega zapiranja. Hkrati pa nam razkrivajo tudi možnosti uspešnejšega delovanja na področju znanosti in v družbenem okolju, ki jih pri nas še ne poznamo ali ne upoštevamo.

Tako torej knjiga ne bo le seštevek prispevkov 106 avtorjev, ampak bo predstavila tudi skupna in posplošeno povzeta spoznanja o glavnih tematskih sklopih: retrospektivno in kot izzive za prihodnost – z vidika profesionalnega delovanja sociologov in društva – za Slovenijo in za družbo na splošno.

Moja sociološka spoznanja o dolgoročnih procesih družbenih sprememb me utrjujejo v prepričanju, da se moramo upirati poenostavljenim razlagam alternative lokalno/nacionalno ali globalno. Globalizacija à priori ne izničuje smiselnosti našega angažiranja v nacionalnem merilu, pač pa terja, da iščemo in se usmerimo na primerjalne prednosti, ki jih nudi prostorska bližina za kreativno povezovanje prisotne raznovrstnosti, še posebej v smislu inter- in transdisciplinarnosti.

Ta knjiga bo presegala splošne in meglene predstave o tem, kaj sploh lahko pomeni sociološko delovanje v praksi (npr. zadrega ob vključevanju mladih v študij na univerzi). Čeprav se ne moremo zaustaviti pri tem, da le poznamo, kaj vse sociologi/-inje dejansko delajo, je to vendarle ena od predpostavk in izhodišč za zavestno usmerjanje tega področja delovanja v prihodnosti.

Zdravko Mlinar, urednik
Ljubljana, oktober 2015

PREGLEDNO KAZALO

Zdravko Mlinar: PREGOVOR

I. PROBLEMSKA IN KONCEPTUALNA IZHODIŠČA

II. SOCIOLOGIJA V SODOBNI PREOBRAZBI DRUŽBOSLOVNIH DISCIPLIN

POGLEDI NA SOCIOLOGIJO PRI NAS

Stane ANDOLŠEK, Milica ANTIČ GABER, Bojan ČAS, Matjaž HANŽEK, Ciril KLAJNSČEK, Jan MAKAROVIČ, Zdravko MLINAR, Emil Milan PINTAR, Veljko RUS, Gregor TOMC, Niko TOŠ

O TOKOVIH IN OVIRAH V KROŽENJU DRUŽBOSLOVNIH SPOZANJ

Ana BARBIČ, Anton BEBLER, Bojan BASKAR, Srečo DRAGOŠ, Pavel GANTAR, Albin IGLIČAR, Maca JOGAN, Primož JUŽNIČ, Andrej KIRN, Duška KNEŽEVIČ HOČEVAR, Marina LUKŠIČ HACIN, Josip Rastko MOČNIK, Majda PAHOR, Renata SALECL, Rudi RIZMAN, Slavko SPLICHAL, Ivan SVETLIK, Mirjana ULE, Boštjan ZALAR

EMPIRIČNO DRUŽBOSLOVJE: METODOLOGIJA, STATISTIKA IN DOSTOP DO PODATKOV

Anuška FERLIGOJ, Mitja Hafner FINK, Irena KRIŽMAN, Janez ŠTEBE

III. SOCIOLOGIJA IN DRUŽBENA PRAKSA

RAZISKOVANJE IN SPREMEMBE V DRUŽBI IN DRUŽBOSLOVJU

Frane ADAM, Ivan BERNIK, Aldo ČERNIGOJ, Maca JOGAN, Drago KOS, Anton KRAMBERGER, Jan MAKAROVIČ, Mojca NOVAK, Darka PODMENIK, Rudi RIZMAN, Dimitrij RUPEL, Stojan SORČAN, Darko ŠTRAJN

SPOZNANJA SOCIOLOGOV/-INJ S PODROČIJ ZNANOSTI, KULTURE IN RELIGIJE

Igor BAHOVEC, Marko KERŠEVAN, Franc MALI, Miha NAGLIČ, Neda PAGON, Sergij PELHAN, Vinko POTOČNIK

POSREDOVANJE DRUŽBOSLOVNIH SPOZANJ: IZOBRAŽEVANJE, NOVINARSTVO

Andreja BARLE LAKOTA, Toni GOMIŠČEK, Bojan GROBOVŠEK, Sergej FLERE, Marjan HOČEVAR, Štefan HUZJAN, Ana KRAJNC, Janja KOREN, Sonja KUMP, Igor PRIBAC, Marina TAVČAR KRAJNC, Pavel ZGAGA, Alojzija ŽIDAN

SOCIOLOŠKA ZNANJA, ORGANIZACIJA TER JAVNA IN DRŽAVNA UPRAVA

Jelena ALEKSIČ, Ciril BAŠKOVIČ, Pavel ČELIK, Andrej FIŠTRAVEC, Pavel GANTAR, Bogdan KAVČIČ, Bojana KOMPARE, Boštjan KOVAČIČ, Franci PIVEC, Božo TRUDEN

ALI SLOVENSKA EKONOMIJA POTREBUJE SOCIOLOGE, SOCIOLOGINJE?

Milan AMBROŽ, Vladimir Mišo ČEPLAK, Jože GLAZER, Samo HRIBAR MILIČ, Franc HUDEJ, Aleksandra KANJUO MRČELA, Dragica KŠELA, Almira PIRIH, Albina TUŠAR, Branko ŽERDONER

SOCIALNO VARSTVO, ZDRAVSTVO IN POLITIKA

Majda ČERNIČ ISTENIČ, Andreja ČRNAK MEGLIČ, Zinka KOLARIČ, Ciril MEZEK, Jože RAMOVŠ, Zora TOMIČ, Ivan SVETLIK

IV. SOCIOLOŠKO DELOVANJE IN ODPIRANJE V SVET

OD DOMA V SVET

Karmen GORIŠEK, Aleksandra HOIVIK, Miran KOMAC, Silva MEŽNARIČ, Anica MIKUŠ KOS, Mojca NOVAK, Igor PAVLIN, Jožica PUHAR, Janez ROGELJ, Emidij SUSIČ, Majda ŠLAJMER JAPELJ, Jože ŠUŠMELJ, Peter VOLASKO

POGLEDI IZ SVETA

Nina BANDELJ, Sonja DROBNIČ, Blaž KRIŽNIK, Martina SKOK, Zlatko SKRBIŠ

V. O SPOZNANJIH IN IZZIVIH ZA PRIHODNOST, Zdravko Mlinar

KAZALO

Zdravko Mlinar: PREGOVOR

I. PROBLEMSKA IN KONCEPTUALNA IZHODIŠČA

II. SOCIOLOGIJA V SODOBNI PREOBRAZBI DRUŽBOSLOVNIH DISCIPLIN

Kriza in/ali novi vzpon sociologije?

POGLEDI NA SOCIOLOGIJO PRI NAS

Uvodne misli

- ◆ Milica Antić Gaber: Slovensko sociološko društvo med širjenjem vednosti in so-oblikovanjem družbe
- ◆ Veljko Rus: Aktualni problemi
- ◆ Niko Toš: Začetki empirične sociologije in problemi demokratizacije v Sloveniji in Jugoslaviji
- ◆ Jan Makarovič: Za angažiranost, globalnost in slovenstvo:
Osební pogled na dozdajšnje uveljavljanje sociologije v Sloveniji
- ◆ Stane Andolšek: Naloge sociologije in družbene spremembe v Sloveniji
- ◆ Gregor Tomc: Družboslovje 21. stoletja: na parni pogon
- ◆ Emil Milan Pintar: Težka leta slovenske sociologije
- ◆ Ciril Klajnšček: Sociolog(ija) v iskanju novega ključa človečnosti in družbenosti
- ◆ Bojan Čas: Med historizmom in sociologizmom (zgodovinska in/ali družbena dejstva)
- ◆ Matjaž Hanžek: Revščina ubija! Kaj pa sociologija?
- ◆ Zdravko Mlinar: Emancipatorna vloga sociologije

O TOKOVIH IN OVIRAH V KROŽENJU DRUŽBOSLOVNIH SPOZNANJ

Uvodne misli

- ◆ Andrej Kirn: Fragmentacija celote in celota fragmentacij: razumevanje razmerij narava – družba – znanost – tehnika – ekološka zavest
- ◆ Rudi Rizman: Interdisciplinarni izziv v kontekstu krize družbenih in humanističnih ved
- ◆ Slavko Splival: Povezovanje in izključevanje v družboslovnem raziskovanju – za koga in za kaj?
- ◆ Josip Rastko Močnik: Sociologija kulture in historični materializem
- ◆ Marina Lukšič Hacin: Prek delitev, razcepljenosti in odtujenosti
- ◆ Mirjana Ule: K razmerju med sociologijo in psihologijo
- ◆ Bojan Baskar: Sociologija in socialna antropologija: ločevanje in prežemanje
- ◆ Renata Salecl: Kdo je prestopnik: kriminologija med sociologijo in biološkimi vedami
- ◆ Majda Pahor: Sociologija na področju zdravja in zdravstva ter tokovi družboslovnih spoznanj
- ◆ Pavel Gantar: Urbana (prostorska) sociologija – identiteta in preseganje disciplinarnih okvirov
- ◆ Ivan Svetlik: Ali kadrovska področje sociologijo bogati ali siromaši?
- ◆ Albin Igličar: Sociologija, pravoznanstvo in pravna praksa
- ◆ Boštjan Zalar: Primer izkušenj navezav sociologije s sodniško stroko
- ◆ Ana Barbič: Ruralna sociologija med biotehničnimi vedami
- ◆ Anton Bebler: Sociologija vojske na Slovenskem
- ◆ Srečo Dragoš: Pretok spoznanj med sociologijo in socialnim delom
- ◆ Maca Jogan: Transdisciplinarnost in ženske študije
- ◆ Duška Knežević Hočevar: Interdisciplinarne izkušnje: sociologija, socialna antropologija ter medicinske in zdravstvene vede
- ◆ Primož Južnič: Bibliotekarstvo in informacijska znanost kot družboslovna veda

EMPIRIČNO DRUŽBOSLOVJE: METODOLOGIJA, STATISTIKA IN DOSTOP DO PODATKOV

Uvodne misli

- ◆ Anuška Ferligoj: Analiza družbenih omrežij – razvoj metod in njihova uporaba
- ◆ Mitja Hafner Fink: Srečevanje sociologije in drugih družboslovnih disciplin skozi raziskovalno izkušnjo sociologa
- ◆ Irena Križman: Sociologinja in statistika v domačih in mednarodnih povezavah
- ◆ Janez Štebe: Vsak konec pomeni tudi nov začetek: raziskovalna infrastruktura dostopa do podatkov

III. SOCIOLOGIJA IN DRUŽBENA PRAKSA

Uvodne misli

RAZISKOVANJE IN SPREMEMBE V DRUŽBI IN DRUŽBOSLOVJU

- ◆ Stojan Sorčan: Znanost za pogajalsko mizo
- ◆ Anton Kramberger: Med temeljnim in aplikativnim družboslovjem
- ◆ Darko Štrajn: Sociologija kot križišče raziskovanj vsega družboslovja in humanistike
- ◆ Rudi Rizman: Teoretska spoznanja in sociologija v širši javnosti
- ◆ Ivan Bernik: V sociološkem labirintu
- ◆ Frane Adam: Sociologija med ideologijo in kvantofrenijo
- ◆ Dimitrij Rupel: Zavračanje raznolikosti in konkurence v slovenski akademski sferi
- ◆ Jan Makarovič: Družbena teorija, neenakost, talenti in kreativnost
- ◆ Mojca Novak: Sociologija spremembe glede na tehnološko modernizacijo in socialno politiko
- ◆ Drago Kos: Sociološke konstrukcije okolja in prostora
- ◆ Maca Jogan: Sociologija spolov in družbenopolitična praksa
- ◆ Darka Podmenik: Samostojna raziskovalka o uporabnem sociološkem raziskovanju
- ◆ Aldo Černigoj: Literarno in pedagoško obravnavanje družbenih vprašanj

SPOZNANJA SOCIOLOGOV/-INJ S PODROČIJ ZNANOSTI, KULTURE IN RELIGIJE

- ◆ Franc Mali: Znanstveno delovanje, strokovna javnost in prenos znanja v družbeno prakso
- ◆ Neda Pagon: Sociologija med vedami in knjigami
- ◆ Sergij Pelhan: Sociološka izhodišča in osebne pobude v kulturnem delovanju
- ◆ Miha Naglič: Kulturni animator med rovtarstvom in svetovljanstvom
- ◆ Marko Kerševan: Religioznost, cerkvenost in 'religija po izbiri': raziskovalna spoznanja in ideološka nasprotja?
- ◆ Igor Bahovec: Šibka odmevnost in ustvarjalna moč dialoga
- ◆ Vinko Potočnik: Strah pred resničnostjo, ki jo razkriva sociološka raziskava

POSREDOVANJE DRUŽBOSLOVNIH SPOZNANJ: IZOBRAŽEVANJE, NOVINARSTVO

- ◆ Pavel Zgaga: Instrumentalizacija edukacije v 'družbi znanja'
- ◆ Igor Pribac: Sociologijo množicam! (Družboslovje v elektronskih medijih)
- ◆ Sonja Kump: Kritična ocena visokega šolstva in izobraževanje odraslih
- ◆ Sergej Flere: Izobraževanje in družbene spremembe v Sloveniji in Jugoslaviji
- ◆ Ana Krajnc: Izobraževanje odraslih: raziskovanje, dosežki in kritika
- ◆ Andreja Barle Lakota: So sociološka znanja sploh še relevantna?
- ◆ Marjan Hočevar: Iz sociologije v arhitekturo – iz arhitekture v sociologijo
- ◆ Štefan Huzjan: Usposabljanje zaposlenih in vseživljenjsko okolje
- ◆ Marina Tavčar Krajnc: Poučevanje in identiteta sociologije ter opolnomočenje njenih učiteljev
- ◆ Alojzija Židan: Za kakovostno implementacijo družboslovnih znanj za novodobne mlade

- ◆ Janja Koren: Zakaj v medijih ni izsledkov socioloških raziskav?
- ◆ Bojan Grobovšek: Sociolog kot dopisnik in diplomat
- ◆ Toni Gomišček: Sociološka dimenzija uredniškega snovanja in novinarskega delovanja

SOCIOLOŠKA ZNANJA, ORGANIZACIJA TER JAVNA IN DRŽAVNA UPRAVA

- ◆ Ciril Baškovič: Družboslovno znanje v regulatornih dejavnostih
- ◆ Pavel Gantar: Sociološka spoznanja v okoljski, prostorski in v informacijski politiki: med akademsko sfero in profesionalno politiko
- ◆ Božo Truden: S sociologijo organizacije/dela v notranje zadeve in gospodarstvo
- ◆ Bogdan Kavčič: Organizacija, upravljanje in vodenje: raziskovalna in pedagoška dejavnost
- ◆ Franci Pivec: Informatizacija, izobraževanje in upravljanje
- ◆ Boštjan Kovarčič: Izkušnje dolenskega sociologa-župana, ministra, veleposlanika in predavatelja
- ◆ Andrej Fištravec: Visokošolski učitelj, angažiran občan in župan Maribora
- ◆ Jelena Aleksič: Sociološka znanja v političnem odločanju
- ◆ Bojana Kompare: Sociologinja med javno upravo in civilno družbo
- ◆ Pavel Čelik: Od diplomiranega sociologa do poveljnika slovenske milice in pisatelja

ALI SLOVENSKA EKONOMIJA POTREBUJE SOCIOLOGE, SOCIOLOGINJE?

- ◆ Aleksandra Kanjuo Mrčela: Raziskovanje ekonomije in družbe
- ◆ Franc Hudej: S timskim delom in z odločanjem do inovativnosti
- ◆ Almira Pirih: Širina, odprtost in sposobnost delovanja v timih
- ◆ Branko Žerdoner: Sociolog v slovenski industriji
- ◆ Jože Glazer: Sociološka kariera v gospodarstvu in sociološko delovanje zunaj Ljubljane
- ◆ Samo Hribar Milič: Problematika zaposlovanja in vodstveno delovanje
- ◆ Dragica Kšela: Mariborsko gospodarstvo v krizi in kadrovskega menedžment
- ◆ Albina Tušar: Raziskovanje, (samo)upravljanje in delo z ljudmi v Železarni Jesenice
- ◆ Vladimir Mišo Čepak: Kadrovske-organizacijske in vodstvene izkušnje
- ◆ Milan Ambrož: Varnost, zaščita, turizem in delovanje gospodarskih organizacij

SOCIALNO VARSTVO, ZDRAVSTVO IN POLITIKA

- ◆ Ivan Svetlik: Iskanje ravnotežja med svobodo in varnostjo v praksi
- ◆ Zinka Kolarič: Prispevki na področju sociološkega raziskovanja socialne politike
- ◆ Ciril Mezek: Država med površinsko plitkostjo in realnostjo
- ◆ Andreja Črnak Meglič: Delovanje sociologinje na treh področjih socialne politike: otroško varstvo, socialno varstvo in zdravstvo
- ◆ Zora Tomič: Sociologija in politika v zdravstvenem in socialnem varstvu
- ◆ Majda Černič Istenič: Rodnostno vedenje, kmečka/podeželska populacija in oblikovalci politik
- ◆ Jože Ramovš: Gerontologija in medgeneracijsko sožitje v interdisciplinarnem sodelovanju s sociologijo

IV. SOCIOLOŠKO DELOVANJE IN ODPIRANJE V SVET

Uvodne misli

OD DOMA V SVET

- ◆ Mojca Novak: Profesionalno delovanje sociologov v evropskem merilu: izkušnje iz prve roke
- ◆ Peter Volasko: Vloga sociologa v mednarodnem znanstvenem sodelovanju
- ◆ Karmen Gorišek: Sociološko znanje in podjetniško delovanje v Sloveniji in na Češkem
- ◆ Silva Mežnarič: O raziskovanju migracij in slovenski sociologiji
- ◆ Igor Pavlin: O izobraževanju menedžerjev in državnih funkcionarjev v mednarodnem merilu

- ◆ Jožica Puhar: Veleposlanica in sociologinja-opazovalka v Makedoniji, Grčiji in drugod
- ◆ Majda Šlajmer Japelj: Izkušnja medicinske sestre in sociologinje v mednarodni praksi SZO/WHO
- ◆ Anica Mikuš Kos: Lažje je aktivirati človeške vire skupnosti na Srednjem vzhodu
- ◆ Emidij Susič: Iz zamejstva v Slovenijo in v svet
- ◆ Miran Komac: Narodne manjšine med *primordializmom* in *izbirno identiteto*
- ◆ Jože Šušmelj: Sociologija kot spremljevalka moje življenjske poti: od lokalnih vsebin k nacionalnim in mednarodnim vsebinam
- ◆ Aleksandra Hoivik: Sociologinja v reševanju azilne problematike in begunstva
- ◆ Janez Rogelj: Sodelovanje s Slovenci po svetu in Rotary International pri nas

POGLEDI IZ SVETA

- ◆ Zlatko Skrbiš: Sociologija, globalizacija in osebna izkušnja
- ◆ Nina Bandelj: Biti profesor sociologije na univerzi v Kaliforniji
- ◆ Sonja Drobnič: Mednarodne izkušnje: kakšna sociologija in za koga?
- ◆ Blaž Križnik: Med urbano sociologijo in prostorskim načrtovanjem: čezdisciplinarni in čezkulturni pogled
- ◆ Martina Skok: Sociologija, diplomacija in odnosi v mednarodni skupnosti

V. O SPOZNANJH IN IZZIVIH ZA PRIHODNOST, Zdravko Mlinar